

Bài giảng 7

Chính sách tài khóa

Nội dung

- Tổng cầu và chính sách tài khóa
- Hiệu ứng số nhân
- Chính sách kích cầu tài khóa 2009

Keynes và tổng cầu trong ngắn hạn

- Trong ngắn hạn, tổng thu nhập của quốc gia phụ thuộc vào việc các hộ gia đình, các doanh nghiệp và chính phủ muốn chi tiêu bao nhiêu.
- Mọi người càng muốn chi tiêu, càng nhiều hàng hóa càng có thể được sản xuất.
- Càng có thể sản xuất được nhiều, doanh nghiệp càng sản xuất nhiều. Khi đó sản lượng tăng, và càng nhiều người có việc làm.
- Keynes tin rằng nguyên nhân các cuộc suy thoái kinh tế là do chi tiêu quá ít.
- “Giao điểm Keynes” thể hiện phần nào ý tưởng này của Keynes:

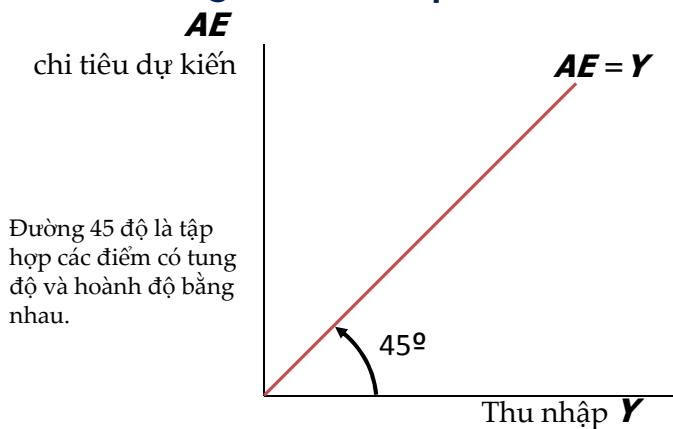
Trong ngắn hạn, tổng thu nhập của nền kinh tế được xác định bởi tổng chi tiêu.

$$Y = C + I + G + NX$$

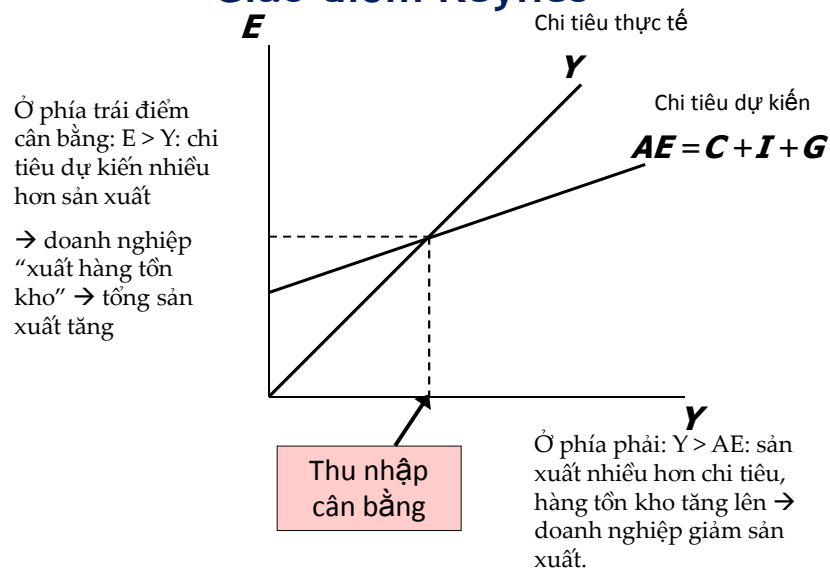
Thu nhập và chi tiêu

- $AE = C + I + G$ = chi tiêu dự kiến
- Y = tổng sản lượng = GDP thực = chi tiêu thực tế
- Chênh lệch giữa chi tiêu dự kiến và chi tiêu thực tế được gọi là *đầu tư tồn kho ngoài dự định*.
- Điều kiện cân bằng: Không còn hàng tồn kho. Doanh nghiệp bán hết số hàng hóa mà họ sản xuất.
- $Y = AE$

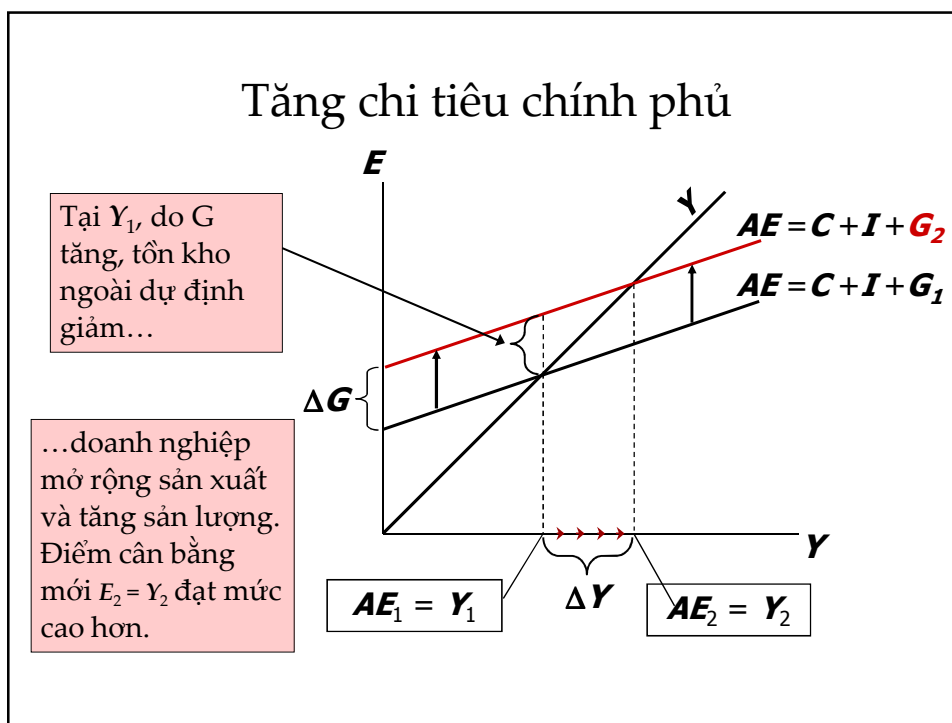
Khi cân bằng: chi tiêu thực tế = chi tiêu dự kiến

Giao điểm Keynes

Tăng chi tiêu chính phủ

Số nhân chi tiêu chính phủ

Tổng thu nhập: $Y = C + I + G$

Trong đó, hàm tiêu dùng: $C = c + MPC(Y - T)$

Viết lại:

$$Y = c + MPC(Y - T) + I + G$$

$$(1 - MPC)Y = c - MPCxT + I + G$$

Khi G tăng $\Delta G \rightarrow$ Vòng 1: Y tăng $\Delta G \rightarrow C$ tăng $MPCx \Delta G$

Vòng 2: Y tăng $MPCx \Delta G \rightarrow C$ tăng $MPC^2 x \Delta G$

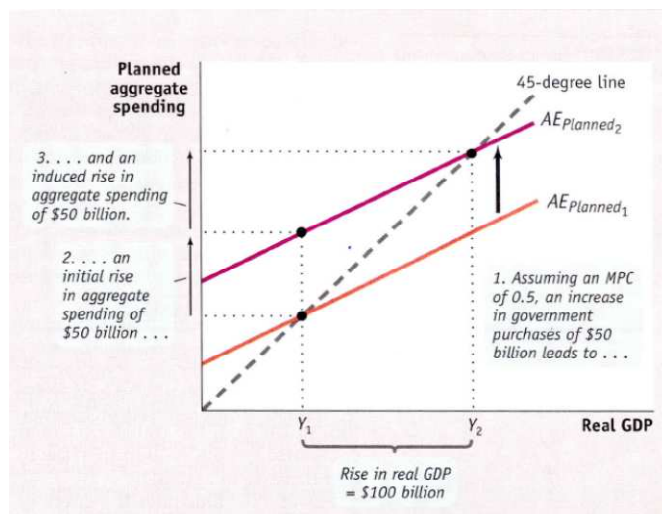
....

Cuối cùng, Y tăng $(1 + MPC + MPC^2 + \dots) \Delta G$

$$\Delta Y = \left(\frac{1}{1 - MPC} \right) \times \Delta G$$

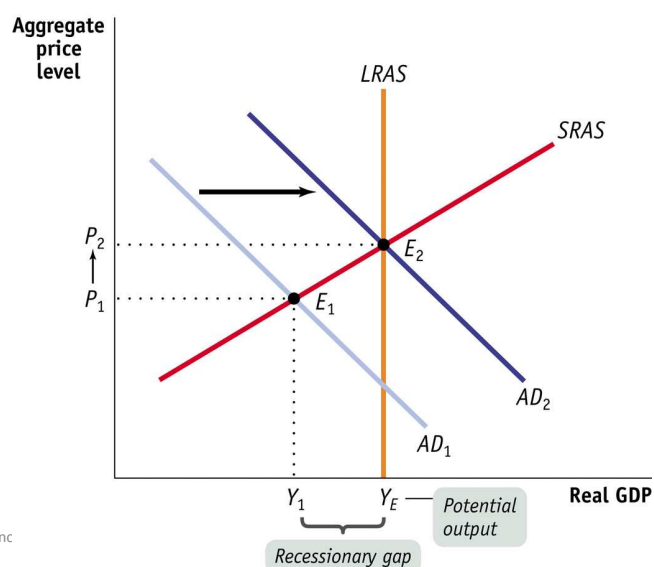
Số nhân chi tiêu chính phủ

Hiệu ứng số nhân

9

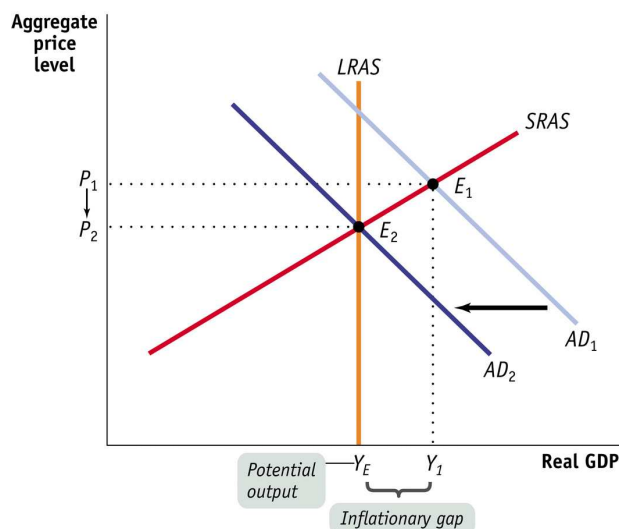
Chính sách tài khóa mở rộng

Macroecon

10

Chính sách tài khóa thu hẹp

11

Chính sách tài khóa ngược chu kỳ và thuận chu kỳ

Ngược chu kỳ		Thuận chu kỳ	
"Good time" (Y cao)	"Bad time" (Y thấp)	"Good time" (Y cao)	"Bad time" (Y thấp)
Giảm G Tăng T	Tăng G Giảm T	Tăng G Giảm T	Giảm G Tăng T
(thu hẹp)	(mở rộng)	(mở rộng)	(thu hẹp)

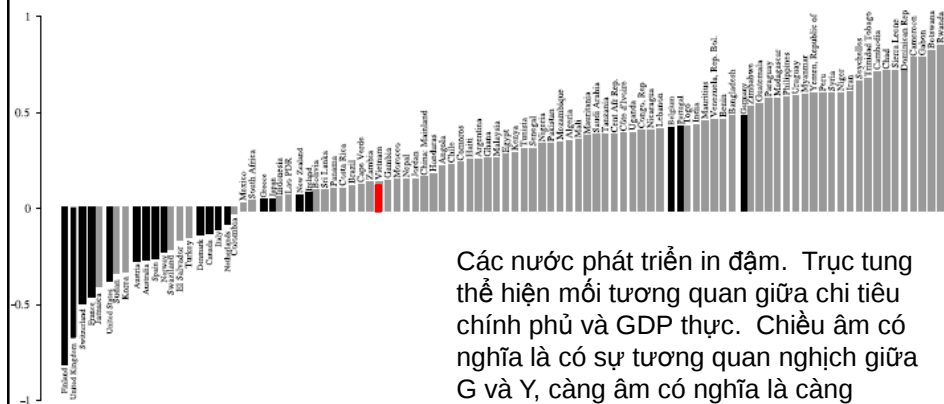
12

Chính sách tài khóa thuận và nghịch chu kỳ

“Trời mưa, nước trút” (Kaminsky, Reinhart và Vegh 2004):

- Ở các nước phát triển, chính sách tài khóa thường nghịch chu kỳ.
- Ở các nước đang phát triển, chính sách tài khóa thường thuận chu kỳ.
- Chính sách tài khóa cần đi “ngược chiều gió” hơn là xuôi theo chiều chu kỳ kinh tế.

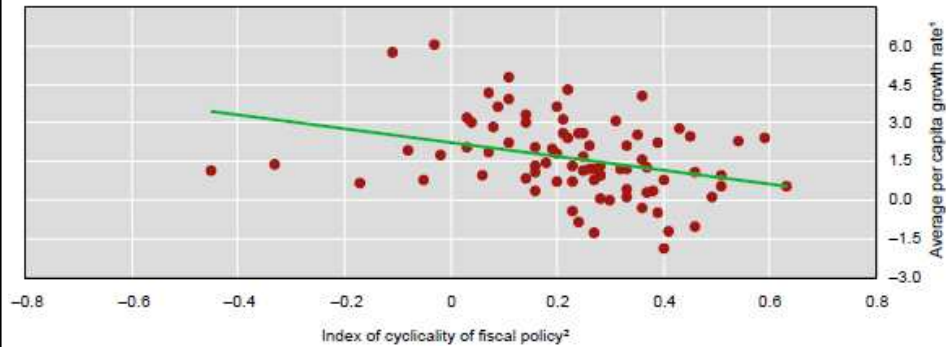
Tương quan giữa chi tiêu chính phủ và GDP thực 1960-2003

Các nước phát triển in đậm. Trục tung thể hiện mối tương quan giữa chi tiêu chính phủ và GDP thực. Chiều âm có nghĩa là có sự tương quan nghịch giữa G và Y, càng âm có nghĩa là càng nghịch chu kỳ, đa phần xảy ra ở các nước OECD.

Nguồn: Kaminsky, Reinhart và Vegh 2004

Chu kỳ của chính sách tài khóa và tăng trưởng kinh tế
Các nước đang phát triển 1960 - 2003

Nguồn: Ocampo và Vos (2006)

15

Leo ngược dốc “Walking up the down escalator”

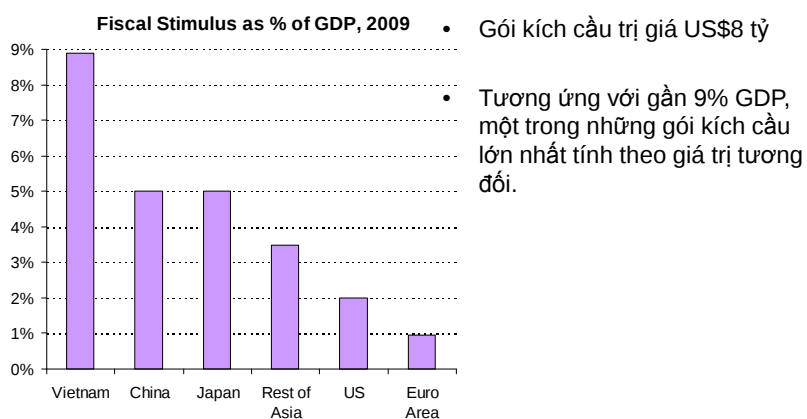
Easterly, Irwin và Serven 2008

- Các nước giàu và nghèo đều có xu hướng cắt giảm đầu tư thay vì tiêu dùng trong thời kỳ kinh tế khó khăn,
- Đầu tư giảm làm giảm tăng trưởng và giá trị hiện tại của các dòng doanh thu hay trả nợ tài khóa
- Nhưng chúng ta phải phân biệt giữa:
 - Đầu tư sinh lợi tương lai (ví dụ thu phí)
 - Đầu tư khuyến khích tăng trưởng
 - Đầu tư không phục vụ hai mục đích trên

Các nguyên tắc tài khóa

- Nguyên tắc cân bằng ngân sách
- Nguyên tắc vàng
- Các quỹ ổn định và tiết kiệm
- Nguyên tắc 1% của Chile

Việt nam và gói kích cầu năm 2009

Source: Office of the Government for VN data
and The Economist for other countries